

Asia: VN/7972/2025

Lausuntopyyntö digitaaliseen maanpäälliseen joukkoviestintäverkkoon myönnettävien verkkotoimilupien hakuilmoitusluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MTV kiittää mahdollisuudesta lausua digitaaliseen maanpäälliseen joukkoviestintäverkkoon myönnettävien verkkotoimilupien hakuilmoitusluonnoksesta.

Suomi on kansainvälisesti poikkeuksellinen maa lineaari-tv:n katselun kehityksessä: Suomessa lineaari-tv:n katselu laskee vähemmän kuin muualla. Tämä on nähdäksemme sukua sille, että Suomessa myös suhtaudutaan hybridivaikuttamiseen vakavasti, huolehditaan huoltovarmuudesta myös tiedonkulun osalta ja vuodesta toiseen uutiset kuuluvat katsotuimpiin tv-ohjelmiin. Pidämmekin tärkeänä sitä, että lineaari-tv:tä ei ajeta alas. Samalla jakelun laadusta tulee pitää kiinni ja jakelun kustannuksia tulee laskea.

MTV katsoo, että verkko- ja ohjelmistotoimilupakauden tulee olla edelleen 10 vuotta erityisesti liiketoiminnan ennakoitavuuden näkökulmasta.

DTT on edelleen todella merkittävä jakelutie kaupalliselle, suuren tavoitavuuden kanavalle. Markkina muuttuu hitaasti, eikä sille ole suoraa korvaajaa näköpiirissä. Lyhyempi toimilupakausi voisi ennakoida ennaaikaista siirtymää pois antennijakelusta. Se heikentäisi olennaisesti kaupallisten televisioyhtiöiden kilpailuasemaa erityisesti kansainvälisten mediajättien suhteen ja vaikeuttaisi tiedon huoltovarmuuden ylläpitämistä ja vahvistamista. Sen vuoksi pidämme 10 vuoden toimilupakautta edelleen perusteltuna.

Vuodesta 2015 vuoteen 2024 antenni-TV:n yleisyys lähetysten vastaanottotapana on vähentynyt noin yhden prosenttiyksikön per vuosi, ollen vuonna 2024 38% (Finnpanel). Näin ollen

yksinkertaistaen voidaan todeta että 10 vuoden toimilupakauden päättyessä vuonna 2037 Suomessa voisi vielä olla yli 20% kotitalouksista antenniverkon varassa.

Jakelun hinnoittelusta voimme todeta, että nykyisen verkkotoimiluvan haltijan HMTV-sääntelyn jälkeen Q4 2022 vs. Q4 2024 ansiotasoindeksi (johon verkkotoimiluvan haltijan hinnoittelu on sidottu) nousi yhteensä noin 8%. Samaan aikaan lineaarisen TV:n mainosmarkkina 2022 vs. 2024 laski noin 3%. Tämän kehityssuunnan jatkuminen olisi omiaan aiheuttamaan lineaari-tv:lle eksistentiaalisen uhan. Onkin löydettävä keinoja vaikuttaa jakelun hinnoitteluun.

MTV katsoo, että edelleen on pyrittävä löytämään keinoja antenni-tv-lähetyskustannusten alentamiseen. MTV:n esittää seuraavia keinoja keinovalikoimaan, jotta antenni-tv-vastaanottoa käytävällä yleisöllä on jatkossakin tarjolla runsas ja monipuolinen valikoima tv-kanavia.

a) Antenni-tv-verkkotoimiluvan ehtoihin on sisällytettävä tv-lähetyskapasiteetin ostajan vapaus valita vapaasti lähetyskapasiteetin kaistanleveys, peittoalue, lähetysten ajallinen vuorokautinen kesto ja videokoodausteknologia kullekin tv-kanavalle erikseen. Tällainen toimilupaehto tehostaa niukan UHF-taajuusvarannon käyttöä, mahdollistaa tv-yhtiöiden yksilölliset kilpailustrategiat sekä mahdollistaa jakelukustannuksen sopeuttamisen kulloiseenkin tuottotasoon. Nyt voimassa olevan tv-lähetys hinnoittelua koskevan sitoumuspäätöksen mukainen Digita määrittämä lähetyskapasiteetin kaistanleveyden, peittoalueen ja lähetysten ajallisen keston tuotteistus johtaa lähetyskapasiteetin tuhlailevaan käyttöön, estää tv-yhtiöiden yksilöllisten kilpailustrategioiden soveltamisen ja nostaa tv-kanavien lähetyskustannuksia siten, että kustannukset vaarantavat tv-kanavavalikoiman monipuolisuuden. Ostajan valinnanvapautta tukee myös kilpailulain periaate, että tukkupalvelun tarjoaja ei saa rajoittaa vähittäismarkkinoilla käytettäviä kilpailukeinoja. Ostajan vapaus valita videokoodausteknologia noudattaa viestintäsääntelyn teknologianeutraaliusperiaatetta.

b) Verkkotoimiluvan haltijan operoimien kanavanippujen määrä vähentyi DVB-T-lähetysten päättyessä ja määrä saattaa vähentyä edelleen lähivuosina, jos lähetyskapasiteetin kysyntä pienenee. Suljetuista kanavanipuista tarpeettomaksi jäävän käyttöomaisuuden pääomakustannus ja tarpeettomaksi jäävät käyttökustannukset eivät saa olla nostamassa jäljelle jäävien kanavanippujen lähetyskapasiteetin hinnoittelua. Traficom tulisi HMTV-hintasääntely päätöksellä ja sen valvonnalla huolehtia, että tarpeettomat kustannukset leikataan pois hyväksyttävästä hinnoittelusta SVPL 71.3 §:n mukaisilla valtuuksilla soveltaa tehokkaan toimijan kustannustasoa.

c) Edellä olevan a)-kohdan mukainen tv-yhtiöiden ehdottama verkkotoimilupaehto edellyttää Traficom 18.11.2022 tekemän ”Päätös Digita HMTV-sitoumusten vahvistamisesta” uudelleen arviointia heti sen jälkeen, kun valtioneuvosto on tehnyt verkkotoimilupapäätöksen. LVM:n tulisi yhteistyössä Traficom 18.11.2022 tekemän johdon kanssa huolehtia, että Traficom 18.11.2022 tekemän HMTV-sääntelytiimin henkilöresurssit riittävät HMTV-sääntelyn tarpeen riittävän nopeaan uudelleen arviointiin ja HMTV-analyysin laatimiseen siten, että verkkotoimiluvan voimaantullessa 11.1.2027 on voimassa myös

ajantasainen HMOV-päätös. Jos nyt voimassa olevan sitoumuspäätöksen soveltaminen käy uusien verkkotoimilupaehtojen takia mahdottomaksi ja jos uusi HMOV-päätös ei ehdi voimaan verkkotoimilupakauden alkaessa, niin tämä aiheuttaa merkittävän riskin siitä, että lähetysskapasiteetin hinnan nousu vähentää antenni-tv-verkossa tarjolla olevaa tv-kanavavalikon monipuolisuutta. Käytännössä operointi antenniverkossa tulee kannattamattomaksi ja valtaosa (ellei kaikki) nyt jaeltavista ainakin kaupallisista kanavista lopettavat antennijakelun.

d) Verkkotoimiluvan haltijan hinnoittelun tulee olla tasapuolista ja läpinäkyvää huomioiden myös esimerkiksi markkinan ennakoitavuus ja kansalaisten vapaasti saatavilla olevien kanavien ohjelmiston monipuolisuus ja laatu.

Lisäksi haluamme kiinnittää huomiota peittoaluemääräykseen. Toimiluvan mukainen verkko on kanavanipussa A rakennettava siten, ettei verkkotoimiluvan haltijalla ole velvoitetta huolehtia myös alueesta antenni-tv-verkon peittoalueen (tällä hetkellä 99,96%) ulkopuolella. Minimipeiton tulisi joka tapauksessa olla yli 99,9% väestöstä.

Pidämme yhtenä vaihtoehtona väestöpeittovaatimuksen jatkosta sitä, että yleisen edun kanavien väestöpeittovaatimus olisi jatkossa antenni-tv-verkon kattavuus (esimerkiksi joka tapauksessa yli 99,9 prosenttia) tämänhetkisen 100% sijaan.

Toisena vaihtoehtona ehdotamme, että toimiluvanhaltija voi toteuttaa kanavanipun A verkon kattavuudesta alle 100% jäävän osan (tällä hetkellä siis 0,04%) väestöpeittovaatimuksesta käyttämällä satelliittia tai muuta vaihtoehtoista jakelutekniikkaa, esimerkiksi laajakaistapohjaista televisio-ohjelmien vastaanottoa siten, että valtakunnallisten julkisen palvelun sekä yleisen edun kanavien näkyvyys taataan ja vastaanoton hinta sekä lähetysten laatu vastaa olennaisilta osiltaan antennitelevisioverkon vastaanottoa. Vaihtoehtoisen jakelutekniikan välityksellä toteutettavien televisiolähetysten on oltava katsottavissa televisiovastaanottimella. Mikäli vaihtoehtoisen jakelutavan välityksellä toteutettavien televisiolähetysten vastaanottamisesta aiheutuu kuukausittaisia kustannuksia ja kuluttaja hyötyy toteutuksesta myös muulla tavoin, vastaa kuluttaja kohtuullisista kuukausikustannuksista.

Kiitämme näkökulmiemme huomioimisesta.

Aherto Suvi
MTV Oy